

De nou, la vegueria

El Parlament de Catalunya ha aprovat, aquesta setmana, una proposta del diputat socialista flixanco Xavier Sabaté perquè el govern de la Generalitat negocie amb el govern de l'Estat els canvis legals que permeten la creació de la vegueria de les Terres de l'Ebre. Tant el PP com Ciutadans hi han votat en contra. La llei de creació de les vegueries fou aprovada el 2010, però va quedar en suspens arran de l'agressió que el Tribunal Constitucional va fer a l'Estatut del 2006.

Josep Bayerni Raga

Fins a la divisió provincial del 1833, les Terres de l'Ebre no havien estat mai vinculades a Tarragona. Des del segle XIII i durant tota l'Edat Mitjana, la vegueria de Tortosa va aplegar les terres riberenques del sud del país. Amb l'ocupació castellana, el Decret de Nova Planta de 1716 va substituir les vegueries per "corregimientos", però amb els mateixos àmbits territorials pel que fa al de Tortosa. La gent d'aquí mai no va sentir-se a gust dins la província de Tarragona: el 1882 va intentar que es creés un subgovern civil (a l'estil del de les subprefectures franceses) i el 1928 va estar a punt de nàixer la nova província de Tortosa a instàncies de l'aleshores alcalde de Joaquín Bau.

Finalment, per decret de la Generalitat del 1936, s'aprovà la divisió territo-

rial de Catalunya en 36 comarques aplegades en nou regions o vegueries. La de Tortosa incloïa només Baix Ebre, Montsià i Terra Alta, perquè la Ribera d'Ebre s'assignà a la vegueria de Reus, creada, malgrat la proximitat amb Tarragona, per influència del geògraf Pau Vila i el polític Ventura Gasol, tots dos del Baix Camp reusenc. El franquisme va tornar al provincialisme més aferrissat i centralista.

La revista *Serra d'Or* (setembre del 1965) va dedicar un número extraordinari tot reivindicant la regió de l'Ebre com a unitat geogràfica, econòmica, històrica, cultural i social de les quatre comarques, amb articles d'Ernest Lluch, Alexandre Cirià, Eulàlia Duran, Gerard Vergés, Joan Bta. Manyà, Ricard Salvat i Albert Manent, entre d'altres. El 1976, va ser l'organització del Congrés de cultura catalana a la vegueria de l'Ebre que va recuperar la denominació de

vegueria i va nàixer l'expressió Terres de l'Ebre per definir el territori. El president Tarradellas va instituir (1978) el Consell de les Terres de l'Ebre. Des d'aleshores, amb alts i baixos a causa de les circumstàncies polítiques del moment, ha estat un procés creixent de consciència col·lectiva. La societat civil ha creat ens propis i no vinculats a Tarragona: els sindicats (UGT, USO, CCOO), els col·legis professionals (arquitectes, aparelladors, periodistes), els partits polítics (UDC, CDC, PSC-PSOE, ERC, ICV), entre d'altres. Finalment, el govern de la Generalitat va crear (2001), a instàncies de l'aleshores conseller en cap, Artur Mas, la delegació del govern a les Terres de l'Ebre amb el mateix rang institucional que les quatre capitals provincials.

Mancava, però, el definitiu reconeixement amb la creació del les vegueries en substitució de les províncies, les

Tindre serveis territorials implica el reconeixement administratiu de les Terres de l'Ebre.

diputacions, les audiències i els districtes electorals. El Parlament de Catalunya va encarregar un informe a una comissió, presidida per Miquel Roca Junyent (2001), que va proposar la divisió en sis vegueries (les quatre anteriors províncies, més Manresa i Tortosa). L'Estatut del 2006, promogut pel president Maragall amb el primer govern tripartit, reconeixia les vegueries com a divisions territorials amb personalitat jurídica pròpia; la llei del 2010, gestionada per ERC, definia que en fossen set, afegida la del Pirineu a les sis de l'Informe Roca. Tot, però, va quedar en paper mullat. Ja en un primer moment es va intentar mentalitzar els partits polítics que hi havia fórmules que per-

metrien la creació de la vegueria de l'Ebre dins el marc constitucional actual, però ni PSC-PSOE, ni CiU, ni molt menys el PP, en van fer cap cas.

Tot i estar d'acord en la qüestió de fons, que avui el PSC-PSOE torne a demanar que CiU (Generalitat) i PP (Estat) es posen d'acord per crear la vegueria de l'Ebre en el marc de la Constitució espanyola sembla un brindis al sol en l'actual conjuntura política. Els socialistes saben que l'Estat no acceptarà res que vinga de Catalunya. Per la seua banda, la majoria de catalans el que volen és arribar més lluny i pensen que la futura divisió territorial es resoldrà dins una Catalunya independent. ■